

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Шаран В.Л.

_____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Галузь знань 01 Освіта, 22 Охорона здоров'я

Спеціальність 014 Середня освіта (фізична культура), 227 Фізична реабілітація

Статус дисципліни нормативна

Навчально-науковий інститут фізичної культури і здоров'я

Кафедра теорії та методики фізичного виховання

Дані про вивчення дисципліни:

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
Денна	III	6	90/3	32	16			16	58		+	
Заочна	III	6	90/3	12	6			6	78		+	

Робоча програма складена на основі освітньої програми та навчального плану підготовки бакалавра.

Розробник:

_____ Логвиненко О.Б., к.п.н., доцент

Схвалено на засіданні кафедри теорії та методики фізичного виховання.

Протокол № 6 від 15 05 2018_р.

Завідувач кафедри _____ Герасименко С.Ю.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради навчально-наукового інституту.

Протокол № 5 від 31 05 2018_р.

Схвалено на засіданні науково-методичної ради університету.

Протокол № _____ від _____ 2018_р.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: забезпечити оволодіння студентами – майбутніми бакалаврами фізичного виховання та фізичної реабілітації – необхідним рівнем знань, умінь та навичок для успішного здійснення науково-дослідницької діяльності в галузі фізичної культури та спорту, організації власної наукової роботи під час навчання в університеті.

Предметом навчальної дисципліни виступають різні аспекти науково-дослідницької діяльності у вищому закладі освіти, зміст, організація, методи, форми та технологія здійснення наукового пошуку з проблем фізичної культури та спорту..

Завдання дисципліни:

- засвоєння суті поняття наукова діяльність, науковий метод, технологія наукового дослідження, емпіричне, прикладне дослідження тощо;
- ознайомлення студентів інституту із завданнями, специфікою, організацією і можливостями участі самих студентів у науковій роботі педагогічного вузу у різних її формах (індивідуальній, груповій та колективній) і на різних її рівнях (у групі, в інституті, у вузі, у всеукраїнській науково-дослідній роботі тощо).

Заплановані результати навчання.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- загальні філософські поняття науки, наукового дослідження, його предмета, методології, концепції, гіпотези, методів, принципів;
- поняття “суб’єкт” і “об’єкт” науково-дослідницької діяльності у сфері фізичної культури;
- основи законодавчо-правової бази, що стосуються розвитку науково-дослідницької діяльності у фізичному вихованні;
- систему наукових понять у дослідженнях сфери фізкультурної діяльності;
- типологію наукової інформації, методи пошуку наукових джерел та види їх опрацювання;
- класифікацію методів наукових досліджень та їх характеристику;
- загальні вимоги до наукових досліджень;
- особливості видів науково-дослідницької діяльності залежно від статусу суб’єкта її здійснення;
- логіку та етапи наукової діяльності;
- особливості, види та методичку науково-дослідницької роботи студентів у закладах вищої освіти.

вміти:

а) загальна компетентність:

- визначати проблему дослідження;
- відбирати та аналізувати необхідні джерела;
- застосовувати конкретні методи дослідження у їх різних видах;
- розробляти певні матеріали (анкети, тести та ін.) для проведення досліджень;
- систематизувати одержані матеріали і робити відповідні узагальнення, висновки;
- творчо застосовувати результати досліджень на практиці.

б) компетентність, яка відповідає предмету:

- вміти визначати конкретні дослідницькі завдання, адекватні меті методи наукового пошуку;
- вміння визначати науковий апарат дослідження, формулювати дослідницьку мету і методи дослідницької роботи, адекватні поставленій меті; визначати гіпотезу;
- чітко визначати етапи дослідження, добирати та аналізувати емпіричний матеріал; вміти робити узагальнення, висновки;

- вмiти застосовувати iснуючi методи монiторингу стану здоров'я, фiзичного розвитку i фiзичної пiдготовленостi учнiв та студентiв;
- вмiти добирати науково-обгрунтовану систему здiйснення оздоровчих завдань у роботi зi студентами.

Мiсце дисциплiни у структурно-логiчнiй схемi пiдготовки фахiвцiв

Навчальна дисциплiн враховує попереднi знання студентiв одержанi з дисциплiн, що вивчалися за навчальним планом ранiше (“Вступ до спецiальностi”, “Бiохiмiя”, “Бiомеханiка”, “Метрологiчний контроль”, “Вступ у фiзичну реабiлiтацiю”, “Комп'ютерна технiка та методи математичної статистики”).

ЗМIСТ ДИСЦИПЛIНИ

Тема 1. Науково-дослiдницька дiяльнiсть як компонент сфери фiзичної культури суспiльства

Поняття науки i науково-дослiдницької дiяльностi. Функцiї науки. Суб'єкти наукової дiяльностi. Державна система управлiння науково-дослiдницькою дiяльнiстю.

Закон України “Про наукову i науково-технiчну дiяльнiсть”, “Державна програма розвитку фiзичної культури i спорту” про науково-дослiдницьку роботу у сферi фiзичного виховання i спорту.

Розвиток наукової сфери фiзичної культури i спорту у роки незалежностi.

Учитель фiзкультури як дослiдник.

Тема 2. Понятiйно-термiнологiчний апарат науково-дослiдницької дiяльностi

Суть поняттєвого наукового апарату та наукової термiнологiї. Володiння науковим апаратом як обов'язкова умова ефективностi науково-дослiдницької дiяльностi. Характеристика основних наукових понять науково-дослiдницької дiяльностi.

Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень

Загальнi вiдомостi про iнформацiю. Типологiя наукової iнформацiї. Класифiкацiя видань: неперiодичнi, перiодичнi та такi, що продовжуються. Особливостi вторинної iнформацiї. Методики пошуку наукових джерел та види їх опрацювання. Розвиток науково-iнформацiйної бази фiзичного виховання i спорту в Україні за роки незалежностi.

Тема 4. Методологiя та методи наукових досліджень

Поняття методологiї, методiв та методик наукового дослiдження. Функцiї методологiї. Класифiкацiя методiв наукового дослiдження: групи загальних i спецiальних методiв. Характеристика загальних методiв дослiдження:

1. емпiричного;
2. теоретичного;
3. методiв, що застосовуються на емпiричному та теоретичному рiвнях дослiдження.

Спецiальнi методи наукових дослiджень. Характеристика спецiальних методiв дослiдження процесу фiзичного виховання.

Тема 5. Логiка та структура наукового дослідження

Загальнi вимоги до наукових дослiджень та їх проведення. Особливостi видiв науково-дослiдницької дiяльностi залежно вiд статусу суб'єкта її здiйснення (студент, науковий працiвник, учитель-тренер).

Загальна схема, етапи наукового дослiдження (вибiр проблеми, теми, складання програми, визначення об'єкта, предмета, мети, завдань, гiпотези та iн.).

Тема 6. Студентська науково-дослідницька діяльність

Науково-дослідницька діяльність студентів – один із важливих чинників ефективної підготовки висококваліфікованих спеціалістів сфери фізичної культури і спорту. Особливості організації навчально-дослідницької роботи студентів у ЗВО. Види навчально-дослідницьких робіт студентів (реферат, курсова, магістерська робота). Їх підготовка, оформлення, захист. Етика наукової діяльності.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин							
	Денна форма навч.				Заочна форма навч.			
	Лекції	Лабораторні заняття	Семін. заняття	СРС	Лекції	Лабораторні заняття	Семін. заняття	СРС
Тема 1. Науково-дослідницька діяльність як компонент сфери фізичної культури суспільства	2	–	2	8	2	–	2	18
Тема 2. Понятійно-термінологічний апарат науково-дослідницької діяльності	2	–	2			–		
Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	2	–	2	10	2	–	2	15
Тема 4. Методологія та методи наукових досліджень	4	–	4	14		–		15
Тема 5. Логіка та структура наукового дослідження	2	–	2	10	2	–	2	15
Тема 6. Студентська науково-дослідницька діяльність	4	–	4	16		–		15
Разом за 6 семестр	16	–	16	58	6	–	6	78

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Зміст лекційного курсу для студентів денної форми навчання
VI семестр

№ з/п	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1.	<p>Науково-дослідницька діяльність як компонент сфери фізичної культури суспільства</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поняття науки і науково-дослідницької діяльності. Функції науки. • Суб'єкти наукової діяльності. Державна система управління науково-дослідницькою діяльністю. • Розвиток наукової сфери фізичної культури і спорту у роки незалежності. • Учитель фізкультури як дослідник <p>Література: [1; 2; 3; 5; 7; 10; 11; 12; 13]</p>	2
2.	<p>Понятійно-термінологічний апарат науково-дослідницької діяльності</p> <ul style="list-style-type: none"> • Суть поняттєвого наукового апарату та наукової термінології. Володіння науковим апаратом як обов'язкова умова ефективності науково-дослідницької діяльності. • Характеристика основних наукових понять науково-дослідницької діяльності. <p>Література: [3; 4; 5; 8; 9]</p>	2
3.	<p>Інформаційне забезпечення наукових досліджень</p> <ul style="list-style-type: none"> • Загальні відомості про інформацію. • Типологія наукової інформації. Класифікація видань: неперіодичні, періодичні та такі, що продовжуються. Особливості вторинної інформації. 	2
4.	<ul style="list-style-type: none"> • Методики пошуку наукових джерел та види їх опрацювання. <p>Література: [2; 4; 5; 6]</p> <p>Методологія та методи наукових досліджень</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поняття методології, методів та методики наукового дослідження. Функції методології. • Класифікація методів наукового дослідження: групи загальних і спеціальних методів. • Характеристика спеціальних методів дослідження процесу фізичного виховання. 	4
5.	<p>Література: [4; 5; 6; 7; 9]</p> <p>Логіка та структура наукового дослідження</p> <ul style="list-style-type: none"> • Загальні вимоги до наукових досліджень та їх проведення. • Особливості видів науково-дослідницької діяльності залежно від статусу суб'єкта її здійснення (студент, науковий працівник, учитель-тренер). 	2
6.	<ul style="list-style-type: none"> • Загальна схема, етапи наукового дослідження (вибір проблеми, теми, складання програми, визначення об'єкта, предмета, мети, завдань, гіпотези та ін.). 	4

	<p>Література: [4; 5; 6]</p> <p>Студентська науково-дослідницька діяльність</p> <ul style="list-style-type: none"> • Науково-дослідницька діяльність студентів – один із важливих чинників ефективної підготовки висококваліфікованих спеціалістів сфери фізичної культури і спорту. • Особливості організації навчально-дослідницької роботи студентів у ЗВО • Види навчально-дослідницьких робіт студентів (реферат, курсова робота). Їх підготовка, оформлення, захист. • Етика наукової діяльності. <p>Література: [4; 5; 6; 7]</p>	
	Разом за VI семестр:	16

**Зміст лекційного курсу для студентів заочної форми навчання
VI семестр**

№ з/п	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	<p>Науково-дослідницька діяльність як компонент сфери фізичної культури суспільства. Понятійно-термінологічний апарат науково-дослідницької діяльності</p> <ul style="list-style-type: none"> • Поняття науки і науково-дослідницької діяльності. Функції науки. • Розвиток наукової сфери фізичної культури і спорту у роки незалежності. • Суть поняттєвого наукового апарату та наукової термінології. • Характеристика основних наукових понять науково-дослідницької діяльності. <p>Література: [1; 2; 3; 5; 7; 10; 11; 12; 13]</p>	2
2	<p>Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Методологія та методи наукових досліджень</p> <ul style="list-style-type: none"> • Загальні відомості про інформацію. • Типологія наукової інформації. Класифікація видань. Особливості вторинної інформації. • Поняття методології, методів та методики наукового дослідження. Функції методології. • Класифікація методів наукового дослідження: групи загальних і спеціальних методів. <p>Література: [2; 4; 5; 6; 7; 9].</p>	2
3	<p>Логіка та структура наукового дослідження. Студентська науково-дослідницька діяльність</p> <ul style="list-style-type: none"> • Загальні вимоги до наукових досліджень та їх проведення. • Загальна схема, етапи наукового дослідження (вибір проблеми, теми, складання програми, визначення об'єкта, предмета, мети, завдань, гіпотези та ін.). • Науково-дослідницька діяльність студентів. Особливості організації навчально-дослідницької роботи студентів у ЗВО. • Види навчально-дослідницьких робіт студентів (реферат, курсова, магістерська робота). Їх підготовка, оформлення, захист. 	2

	Література: [4; 5; 6; 7].	
	Разом за VI семестр:	6

**Перелік семінарських занять
для студентів денної форми навчання
VI семестр**

№ з/п	Тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Науково-дослідницька діяльність як компонент сфери фізичної культури. [2; 3; 4; 5; 9; 10; 11].	2
2	Понятійно-термінологічний апарат науково-дослідницької діяльності [3; 4; 5; 8; 9]	2
3	Інформаційне забезпечення наукових досліджень [2; 4; 5].	2
4	Методологія та методи наукових досліджень [3; 5; 6; 7; 9].	4
5.	Логіка та структура наукового дослідження [4; 5; 6]	2
6.	Студентська науково-дослідницька діяльність [4; 5; 6; 7]	4
	Разом за VI семестр:	16

**Перелік семінарських занять
для студентів заочної форми навчання
VI семестр**

№ з/п	Тема семінарського заняття	Кількість годин
1.	Науково-дослідницька діяльність як компонент сфери фізичної культури. Інформаційне забезпечення наукових досліджень. Методика пошуку та оформлення наукових джерел [2; 3; 4; 5; 8; 9; 10; 11].	2
2.	Характеристика методології та методів наукових досліджень. Логіка та структура наукового дослідження [3; 4; 5; 6; 7; 9].	2
3.	Види студентських наукових досліджень та їх характеристика. Обговорення різних видів наукових робіт, підготовлених студентами [4; 5; 6; 7]	2
	Разом за VI семестр:	6

Зміст самостійної (індивідуальної) роботи

Організаційними формами самостійної роботи студентів є:

- навчальна робота поза аудиторією у вільний від занять час;
- навчальна робота у комп'ютерному класі.

Зміст самостійної роботи студентів складається з таких видів роботи:

- опрацювання теоретичного лекційного матеріалу;
- підготовка до лекційних і семінарських занять;
- підготовка до усіх видів контролю (усного опитування, тестових завдань, заліку).

VI семестр

Номер тижня	Зміст самостійної (індивідуальної) роботи	Кількість годин д/з
1.	<p>Тема 1. Науково-дослідницька діяльність як компонент сфери фізичної культури суспільства</p> <p>1. Познайомитись з основним змістом закону України “Про наукову і науково-технічну творчість”</p> <p>2. Ознайомтесь в бібліотеці з останніми публікаціями вітчизняних журналів фізкультурно-спортивної тематики. Законспекуйте (за вибором) зміст однієї зі статей науково-методичного характеру</p>	8/18
2.	<p>Тема 3 Інформаційне забезпечення наукових досліджень</p> <p>1. Ознайомитись з каталогами літератури. Скласти бібліографію з певної тематики</p> <p>2. Написати анотацію на певну статтю</p>	10/15
3.	<p>Тема 4. Методологія та методи наукового дослідження</p> <p>1. Підготувати виступ з аналізом висвітлення певної науково-методичної проблеми в пресі</p> <p>2. Здійснити огляд наукових публікацій за матеріалами журналу “Фізичне виховання в школі” (за певний рік).</p> <p>3. Провести тестування (вимірювання) рівня фізичної підготовленості, фізичного розвитку студентів</p>	14/15
4.	<p>Тема 5. Логіка та структура наукового дослідження</p> <p>1. Здійснити огляд наукових публікацій за матеріалами журналу “Теорія та методика фізичного виховання”</p> <p>2. Скласти анкету присвячену фізкультурно-оздоровчій тематиці.</p>	10/15
5.	<p>Тема 6. Студентська науково-дослідницька діяльність</p> <p>1. Підготувати реферат за матеріалами періодичних видань</p> <p>2. Підготувати тези статті у фаховому виданні.</p> <p>3. Скласти анкету до практичного вивчення фізкультурно-спортивних інтересів учнів</p>	16/15
Разом за I семестр:		58/78

4. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів не передбачені.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

З метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Основи наукових досліджень» використовуються різноманітні традиційні та інноваційні методи навчання, а саме: вербальні (словесні), наочні та практичні методи, які включають в себе як подання матеріалу викладачем (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), так і роботу студентів з навчальною літературою та мережею Інтернет; виконання тестових завдань та ін.

В ході лекцій використовуються наступні методи: пояснювально-ілюстративний, або інформаційно-рецептивний метод (розповідь, лекція, пояснення, робота з підручником, демонстрація та ін.), проблемний метод подачі навчального матеріалу, аналіз конкретних ситуацій, вирішення ситуаційних задач на практичних заняттях.

Перелік методів навчання, що використовуються у процесі вивчення дисципліни:

За типом пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу, дослідницький, аналітичний, індуктивний, дедуктивний.

За основними етапами процесу: формування знань, формування умінь і навичок, застосування знань, узагальнення, закріплення, перевірка.

За системним підходом: стимулювання та мотивація, контроль та самоконтроль.

За джерелами знань: словесні (розповідь, пояснення, лекція), наочні (демонстрація, ілюстрація).

За рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький, метод проблемного викладання.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять у формі:

- усного опитування;
- виступів студентів при обговоренні теоретичних питань;
- перевірка матеріалів самопідготовки студентів;
- виконання групових самостійних робіт;
- співбесіди з лектором.

Результати поточного контролю у VI семестрі є основою для виставлення підсумкової оцінки.

7. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засвоєння студентами теоретичного матеріалу з дисципліни перевіряється їх підготовкою та відповідями на семінарських заняттях, самостійними роботами, співбесідою з лектором та заліком.

Кількість балів набраних на семінарських заняттях визначається за формулою: $x = \frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5}$,

Де А – сума балів набраних на семінарському занятті за чотирибальною шкалою, n – кількість оцінок отриманих на семінарських заняттях (не менше чотирьох за семестр, k = 40 – максимальна кількість балів, яку можна отримати на семінарських заняттях за семестр.

Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи.

Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Залік за талоном №2 проводиться в письмовій формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

Розподіл 100 балів між видами робіт:

	Семестр – VI
Успішність на семінарських заняттях	40
Групова самостійна робота № 1	25
Групова самостійна робота № 2	25
Співбесіда з лектором	10
Всього балів	100

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Васьков Ю.В., Пашков І.М. Управління фізичним вихованням у загальноосвітньому навчальному закладі. – Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – 192 с.
2. Герцик М.С., Вацеба О.М. Вступ до спеціальностей галузі “фізичне виховання і спорт”: Підручник. – Харків: ОВС, 2005. – 240 с.
3. Книга вчителя фізичної культури. Довідково-методичне видання / Упоряд. С.Операйло, В.Єрмолова. – Харків, ТОРСІНГ-ПЛЮС, 2006. – 560с. (с.369-383).

4. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень. Навч. посібник. – К., 2000. – 259 с.
 5. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: Посібник. – К.: Академвидав, 2004. – 208 с.
 6. Шиян Б., Вацеба О.М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті: Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – 276 с.
 7. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2003. – 295 с.
- Допоміжна:**
8. Рудницька О.П., Болгарський А.Г., Свистельникова Т.Ю. Основи педагогічних досліджень. Навч.-метод. посібник. – К., 1998. – 142 с.
 9. Шиян Б. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 2. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – 248 с.

9. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

10. Державна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dsmsu.gov.ua/index/ua/material/21580>.
11. Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність”. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
12. Національна стратегія оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року “Рухова активність – здоровий спосіб життя – здоров’я нації”. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/422016-19772>
13. “Шляхи розвитку фізичної культури і спорту в Україні в умовах децентралізації влади” (Парламентські слухання від 23 березня 2016 року) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id=248913067